

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN-2017-360

20.6.2017

NEMI Forsikring ASA

Motorvogn

Opplysningsplikt ved tegning – privat bruk eller næring – fal. § 4-1 og § 4-2.

Sikredes varebil fikk under kjøring 11.7.14 en kaskoskade. Bilen hadde vært uforsikret en lengre periode, og ny forsikring ble tegnet med virkning fra 23.6.14. Sikredes kone var forsikringstaker, men sikrede var eier og angitt som det i forsikringsbeviset. Av forsikringsbeviset fremgikk at forsikringen kun var gyldig når bilen brukes privat og at det var ingen dekning ved næringsvirksomhet. Sikrede drev et transportbyrå og hadde sammen med ektefellen tilsammen fem varebiler. Partene var enige om at det aktuelle kjøretøyet hadde blitt brukt i næring på et tidligere tidspunkt før nytegning. Selskapet avsto erstatning og anførte at sikrede ved nytegning bevisst hadde gitt uriktige opplysninger om at bilen skulle brukes som privatbil istedenfor i næring, i den hensikt å få en lavere forsikringspremie. Sikrede avviste dette og anførte at bilen på tegningstidspunktet ikke lenger var i bruk i næring, og at forsikringen var tegnet for å slippe å levere inn skiltene til Biltilsynet og for å forberede bilen for salg. Nemnda kom til at selskapet ikke kunne avslå erstatningskravet, eller si opp forsikringsavtalene som følge av svikaktig brudd på opplysningsplikten.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om dekning for skade på varebil og spørsmål om selskapet kan avslå erstatning og si opp avtalen pga. svikaktig brudd på opplysningsplikten ved tegning, jf. fal. § 4-1, jf. § 4-2 og § 4-3.

Sikredes bil ble skadet under kjøring 11.7.14. Bilen var kaskoforsikret med avtale datert 23.6.14. Sikrede (eier av bilen) drev et transportfirma. Han var registrert som eier og daglig leder av firmaet. Hans ektefelle (forsikringstaker for den aktuelle bilen) var registrert som varamedlem i styret. Sikredes eierskap til bilen fremgår av forsikringsbeviset og offentlige registre.

Sikrede hadde på skadetidspunktet en vanlig personbil. Ifølge den fremlagte dokumentasjonen hadde ektefellene i tillegg fem varebiler tilsammen. To av disse var registrert på sikrede privat og tre på ektefellen privat. Den skadede varebilen var forsikret i ektefellens navn mens sikrede var registrert som eier både i forsikringsbevis og offentlige registre. Forsikringen på de fem bilene var tegnet i forskjellige selskaper. Ifølge selskapets avslag datert 31.10.14 var alle varebilene til forsikringstaker (sikredes kone) forsikret som privatbiler. Det er ikke presisert om varebilen som var forsikret av sikrede var forsikret som privatbil eller bil i næring.

Selskapet la i avslaget datert 31.10.14 til grunn at sikrede/forsikringstaker hadde tegnet forsikringen ved å fylle inn opplysninger på en nettside. Dette viste seg ikke å stemme. Forsikringen var tegnet i samtale med en agent over telefon samt SMS for å avklare noen detaljer. Det er uklart når denne telefonsamtalen var. Forsikringstaker og sikrede har opplyst at de tegnet forsikringen i fellesskap.

Selskapet har forklart at agenten fyller ut opplysningene direkte på nettet under samtalen og noterer forhold som må/kan avklares nærmere manuelt. Disse notatene kastes etter hvert og det skal ikke foreligge noe fra denne samtalen. Forklaringen er ikke dokumentert ytterligere. Det er ikke fremlagt noe tilbud fra selskapet eller noen bekreftelse på hvilke opplysninger som er gitt.

Forsikringsavtalen gjaldt fra 23.6.14, men angir å være utstedt 11.7.14, dvs. samme dag som skaden skjedde.

Avtalen som er mottatt omfatter bare det aktuelle kjøretøyet. Av forsikringsbeviset fremgår det bl.a. at:

Forsikringen omfatter: Privatbil, DN ... MERCEDES-BENZ SPRINTER ... u. 3,5 T ...

...

Spesielt for avtalen: Forsikringen er kun gyldig når bilen brukes privat. Ingen dekning ved næringsvirksomhet.

Vilkårene (BIL 903-01) "gjelder for personbiler og varebiler til og med 3,5 tonn totalvekt".

Vilkårene inneholder også følgende begrensning i dekningen for næringsvirksomhet:

Forsikringen gjelder kun for sikrede i egenskap av privatperson og gir ikke dekning for privatperson i egenskap av arbeidstaker i tjeneste for arbeidsgiver eller for privatperson som driver næringsvirksomhet eller annen for yrkesutøvelse.

Det fremgår for øvrig av kaskovilkårene pkt. 1 at forsikringen gjelder til fordel for både forsikringstaker og eier.

Utreder foretok samtale med sikrede (eier) 14.10.14. Fra samtalereferatet hitsettes:

Har bilen – DN ... - noen gang stått uforsikret i mens du har eid den?

Ja den var registrert, men ikke i bruk i 5-6 måneder. Jeg fikk melding fra Biltilsynet om at den måtte forsikres.

Hvorfor er den forsikret i (konas) navn?

Jeg har svært dårlig økonomi. Det var selger som anbefalte denne løsningen.

...

Hva benyttes bilen til?

Den har vært benyttet i oppdrag gjennom O B og bileier har hatt oppdrag for ... kjøkken. For å få oppdragene for ... kjøkken måtte bilen ha både skap og lastelem. Oppdragene varte fram til sist sommer og de ble kjørt med to hjelpemenn.

...

Hva var formålet med kjøringen den dagen du kolliderte

Skulle flytte bilen fra ...veien til en meget god kamerat som bor på G i en perioden mens vi var på ferie. Dette slik at den ikke skulle bli tauet bort i tilfelle veivedlikehold.

Utreder gjennomførte også en samtale med forsikringstaker, hvor hun bl.a. forklarte at forsikringen ble tegnet i felleskap og at bilen(e) ble brukt privat.

Selskapet avsto kaskoskaden overfor forsikringstaker, med kopi til sikrede som bilens eier, i brev datert 31.10.14 under henvisning til brudd på opplysningsplikten ved tegning og sa opp forsikringstakers forsikringsavtaler i selskapet.

Sikrede krever dekning for kaskoskaden og avviser at han har gitt gale opplysninger under tegning. Sikrede opplyste ved tegning at bilen skulle brukes privat, og bilen ble brukt privat fra tegningstidspunktet frem til skadetidspunktet. Selskapet har uansett ikke oppfylt den strenge

bevisbyrden for svik. Sikredes forklaring er dokumentert bl.a. gjennom fremleggelse av bompasseringer som viser at bilen ikke kan ha blitt brukt i næring i det aktuelle tidsrommet og gjennom arbeidslister fra O B som hadde vært oppdragsgiver. Dette er i samsvar med sikredes forklaring i samtalen med utreder.

Bilen var tidligere brukt i næring, men den hadde stått stille i flere måneder bl.a. på grunn av feil ved girkassen og sviktende oppdragsmengde. Den hadde derfor ikke vært forsikret før Biltilsynet tok kontakt og informerte om at skiltene måtte innleveres dersom bilen ikke ble forsikret. Sikrede forsikret bilen i den hensikt å reparere den og selge den. Oppdragsmengden for firmaet var gått ned, og det var ikke lenger behov for bilen. Under kjøringen da uhellet fant sted 11.7.14 var sikrede på vei for å sette fra seg bilen hos en venn da han skulle reise på tre ukers ferie. Dette for å unngå at bilen ble stående så lenge i gateparkering med mulighet for flyttevarsler/tauing e.l.

Forsikringsavtalen kan for øvrig ikke ha vært mottatt på skadetidspunktet, jf. at den angir å være utstedt samme dato og selskapets anførsel om at man plikter å gå gjennom forsikringsbeviset.

Selskapet har ved sin saksbehandling, bl.a. ved å holde igjen saksdokumenter og forfølge uvesentlige forhold, påført sikrede utgifter, og disse kreves også dekket.

Selskapet avviser ansvar og har sagt opp forsikringsavtalen, og anfører at sikrede svikaktig har gitt gale opplysninger under avtaleinngåelsen, jf. fal. §§4-1, 4-2 og 4-3.

Sikrede ga ved tegning opplysninger om at bilen skulle brukes privat, men selskapet har sannsynliggjort at dette ikke var hensikten ved tegning og at bilen ble brukt i næring på skadetidspunktet. Momentene som beviser dette er bl.a. at forsikringstaker (sikredes ektefelle) i tidligere selskap hadde forsikret tre varebiler som privatbiler, men at selskapet oppdaget at det dreide seg om næring, slik at forsikringene ble endret til næringsforsikring med en høyere premie. Gjentatte tegninger til en lavere premie beviser en modus knyttet til forsikringene. Videre hadde sikrede på tegningstidspunktet en avtale med O B som ga oppdrag til transportfirmaet med bl.a. denne bilen. Avtalen varte til medio august. Sikrede har selv i samtale med selskapets representant 14.10.14 opplyst at de to varebilene som er registrert i hans navn, herunder aktuell bil, benyttes til transportoppdrag. Bare den aktuelle bilen tilfredsstilte krav om overbygg og lastelem som var nødvendig for visse oppdrag.

De fremlagte bompengepasseringene beviser ikke at aktuell bil ikke har blitt benyttet da bombrikker og registreringsnummer for bilen(e) ikke stemmer overens ved bompasseringer.

Næringsforsikring for bilen ville ha medført omtrent 20-25 % høyere premie. De uriktige opplysningene er heller ikke rettet opp etter mottak av forsikringsbeviset som sikrede skal kontrollere ved mottak.

Selskapet har ikke holdt tilbake opplysninger, og ressursene har gått til å besvare de problemstillinger sikrede har tilført saken og tidvis gjentatt.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Utgangspunktet i fal. § 4-1 er at selskapet skal stille spørsmål om de forhold som har betydning for risikovurderingen. Selskapet har bevisbyrden for å dokumentere hvilke spørsmål som er stilt og hvordan forsikringstaker har svart. Det fremgår av forsikringsbeviset at forsikringen gjelder privatbil og privat bruk av bilen, men det er ikke fremlagt noen dokumentasjon over hvilke spørsmål selskapet stilte under tegning og hvilke svar forsikringstaker og sikrede ga. Det er derfor ikke dokumentert at selskapet har spurt om dette under avtaleinngåelsen. Nemnda tar ikke stilling til om det er tilstrekkelig til å si at sikrede har gitt gale opplysninger at forsikringen er tegnet for privatbil, fordi sikrede så vidt nemnda forstår har erkjent at han under tegning opplyste om dette.

Ifølge fal. § 4-2 er selskapet uten ansvar såfremt forsikringstaker svikaktig har gitt gale opplysninger under avtaleinngåelsen. I så fall kan selskapet også si opp avtalen, jf. fal. § 4-3. Svik betyr at forsikringstaker bevisst gir uriktige opplysninger i den hensikt å få en forsikringsavtale han ellers ikke ville ha krav på. Ut fra den fremlagte dokumentasjonen legger nemnda som nevnt til grunn at sikrede/forsikringstaker under avtaleinngåelsen opplyste at den aktuelle varebilen ble brukt privat. Bilen er også registrert på forsikringstaker privat. Spørsmålet er derfor om den ble brukt i næring. Sikredes forklaring er at bilen hadde stått ubenyttet i 4-5 måneder fordi næringsoppdragene tok slutt august 2013, og at kjøringen på skadedagen var for å sette bilen hos en kamerat mens sikrede var på ferie. Nemnda kan ikke se at selskapet har dokumentert at disse opplysningene ikke er korrekte. Selskapet anfører at bilen har hatt oppdrag for O B/... kjøkken i tidsrommet fra tegning og frem til skadetidspunktet, og har fremlagt bekreftelse på dette fra oppdragsgiver. Men denne bekreftelsen sier ingenting om hvilken bil som ble benyttet til oppdragene, og sikrede hadde flere andre biler. Selskapet kunne med hjemmel i fal. § 8-1 ha anmodet om at sikrede fremla detaljerte kjørelister fra OB som dokumentasjon på at bilen ikke ble brukt i næring, men dette er ikke gjort. At sikredes øvrige biler har vært forsikret som privatbiler og senere omgjort til forsikring for biler brukt i næring er ikke tilstrekkelig til å dokumentere at det foreligger gale opplysninger for den aktuelle bilen. Etter dette er det ikke dokumentert svik under avtaleinngåelsen.

Sikrede krever dekning for påførte utgifter. Nemnda kan ikke se at det er grunnlag for innvilge et slikt krav.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Sikrede gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Birgitte Hagland (nestleder), Line Merete Lileng (nøytralt oppnevnt medlem), Elisabet Okkenhaug (selskapsrepresentant), Vibeke Stiansen (selskapsrepresentant), Hege Sundby (forbrukerrepresentant) og Gyrid Giæver (forbrukerrepresentant).